

Kopi: Tysvær kommune

Nessavegen 1, riving og nybygg Kommentar fra Nedstrand museum- og historielag

Vi er blitt gjort oppmerksom på denne byggemeldingen av naboer som har fått nabovarsel. Ettersom hovedformålet til museum- og historielaget er å formidle lokalhistorie og verne om det unike kulturmiljøet på Stranda vil vi gjerne kommentere denne byggemeldingen.

Kulturmiljøet på Stranda.

Som sentralt tettsted, tollsted og «hovedstad» i «Ryfylke Fogderie» fra midten av 1600 tallet, har Stranda gjennom 400 år utviklet et unikt historisk kulturmiljø bestående av hvite trehus, frukt og krydderhager, sjøhus og naust. Her er hus som kan dateres tilbake til 1600 tallet, og alt fra store fine kjøpmannshus til små enkle strandsitterhus og noen nyere hus, som alle forteller sin historie om utviklingen på strandstedet. Sammen utgjør de et harmonisk kulturlandskap. Mange sammenligner Nedstrand med noen av de fine trehusmiljøene langs Sørlandskysten. Noen gamle hus er revet og en del er forandret gjennom tidene, men vi ser nå en økende interesse for å ta vare på de gamle husene og tilbakeføre dem til originalt stand.

Gjeldende reguleringsplaner.

I gjeldende områderegeringsplan (verneplan), R3 datert 17.09.2002 ble store deler av det sentrale Strandaområdet regulert til «spesialområde bevaring» I tillegg ble en lang rekke enkelthus innenfor området til reguleringsplanen vernet. Tysvær kommune har siden 2017 arbeidet med en ny og oppdatert områderegeringsplan for Stranda, og i forslaget som ble lagt ut til høring i 2019 blir det lagt opp til å videreføre de sentrale verneområdene fra 2002 i tillegg til 8 nye bevaringsverdige tunmiljø.

Den omsøkte boligeiendommen Nessavegen 1 er omringet av 3 slike tunmiljø.

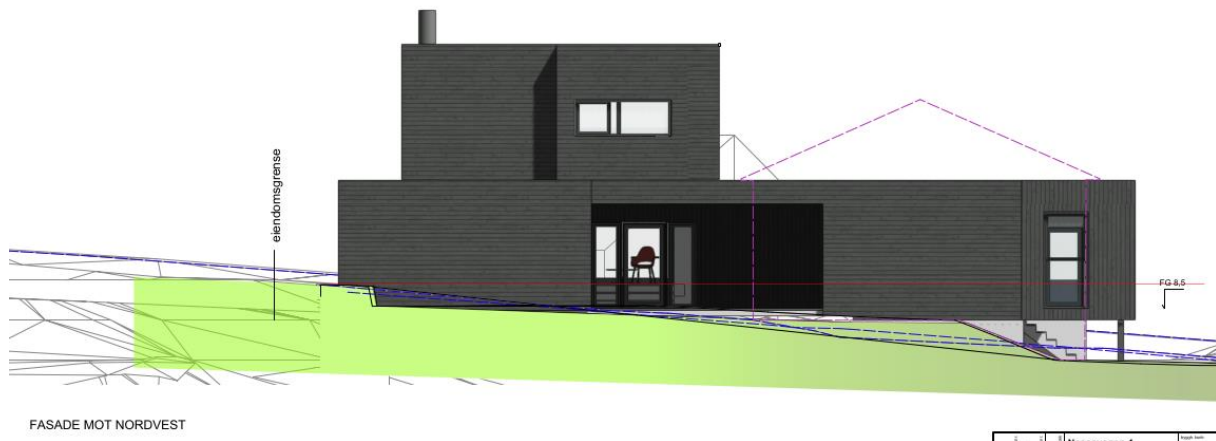
I vedtatt planprogram for den nye områdeplanen for Stranda punkt 4.5 heter det:

«4.5 KULTUR OG OPPLEVINGAR

I det idylliske trehusmiljøet på Stranda kan ein vandre mellom særeigne strandsitjarhus med frukthagar og båtplassar. Heile området samla er eit vakkert kulturlandskap med automatisk freda kulturminner, nyare tids kulturminner og kulturmiljø som det er attraktivt å besøke.»

Både reguleringsplanen fra 2002 og forslag til ny områderegeringsplan legger opp til bevaring av den historiske bygningsmassen, men åpner for fortetting på de eiendommene der det er rom for dette. Forutsetningen er at nybygg/påbygg er tilpasset og tar hensyn til lokal byggeskikk og glir fint inn i eksisterende bygningsmiljø.

Vårt ønske når det bygges nytt hus på en eiendom, er at eksisterende hus blir bevart og tilbakeført til originalt utseende.



Tegningen av nybygget som er vedlagt nabovarslet viser et svart firkantet funkishus med et stort svømmebasseng på tomten. Dette representerer et radikalt stilbrudd med den eksisterende hvite trehusbebyggelse med saltak, og vil etter vår mening virke fullstendig ødeleggende på kulturmiljøet. Det omsøkte byggeprosjekt vil, hvis det blir godkjent, danne presedens for en praksis der eiendommer blir kjøpt opp og eksisterende hus blir revet og erstattet med prangende funkishus. Dette er ikke i henhold til intensjonene i reguleringsbestemmelsene, hverken i eksisterende- eller områdereguleringsplan under arbeid.

Konklusjon.

Vi ser det som positivt at folk vil kjøpe eller bygge hus og bosette seg på Stranda, men vi forutsetter at de som ønsker å bosette seg i det sentrale Stranda området forholder seg til at dette er et viktig og verdifullt historisk kulturlandskap og følger tradisjonell byggeskikk. Vår oppfordring til arkitekt blir å justere tegningene vesentlig, og til kommunen i godkjeningsprosessen å påse at retningslinjer og intensjoner i aktuelt regelverk blir oppfylt.

Som alternativ vil et bygg som omsøkt fint kunne realiseres i Øverlandfeltet.

22 September 2020

Mvh
 For styret i Nedstrand museum- og historielag
 Dagfinn Silgjerd.